

ת"פ 8057/11/14 - מע"מ עכו נגד מוקד בן שמירה בע"מ, קריסטנה אבו סארי

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 8057-11-14 מע"מ עכו נ' מוקד בן שמירה בע"מ ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט יוסי טורס
מאשימה	מע"מ עכו
נגד	
נאשמות	1. מוקד בן שמירה בע"מ 2. קריסטנה אבו סארי

החלטה

1. הנאשמות עומדות לדין בגין עבירות על חוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975 (להלן - "חוק המע"מ"). בכתב האישום צוין כי הנאשמת 1 (להלן - "החברה") היא חברה בע"מ לעבודות שמירה וניקיון וכי הנאשמת 2 (להלן - "הנאשמת") היא המנהלת הפעילה של החברה. הנאשמות מואשמות בכך שבניגוד לחובתן לא הגישו דוחות תקופתיים של החברה. (במאמר מוסגר יצוין כי קיימת טעות סופר בכתב האישום ביחס למועד תחילת פעילותה של החברה והנושא טעון בדיקה).

2. לאור עמדתה העונשית של המאשימה הוריתי על מינוי סנגור ציבורי לנאשמת. הסנגוריה הציבורית מינתה לשם כך את עו"ד חשפר. בישיבת יום 20.9.16 ציינה עו"ד חשפר כך: "קיבלתי את הייצוג לאחרונה. מבקשת דחייה. הנאשמת 1 מיוצגת על ידי הנאשמת 2. היא מנהלת בפועל". בהמשך, ביקשה הסנגורית דחייה לשם עריכת בדיקות ובישיבת יום 15.3.17 ציינה כי "לשאלת בית המשפט מי מייצג את הנאשמת 1, אני משיבה שאני מבקשת אורכה לצורך גיבוש עמדה". בישיבת יום 17.5.17 הודיעה הסנגורית כי "הנאשמת 2 אינה מייצגת את הנאשמת 1". המאשימה ציינה כי המציאה את כתב האישום לחברה על פי הכתובת המצויה בידה וכי על אישור המסירה חתומה אמה של הנאשמת 2. קבעתי את הדיון לתזכורת על מנת לקבל פרטים מלאים ביחס לזימונה של החברה ולשאלת ייצוגה.

3. מיד לאחר ישיבת יום 17.5.17 הגישה הנאשמת הודעה וכן "בקשה למתן הוראות". בפרק "ההודעה" ציינה הנאשמת כי היא עובדת כיום כשכירה וכי כפירתה כוללת כפירה גם בהיותה מנהלת פעילה בחברה. כן ציינה הנאשמת שמצב זה היה נכון גם במועד ההקראה ולכן אינה רואה עצמה "כמורשית או מעוניינת לייצג את החברה בהליך שבתיק זה". בפרק "הבקשה" הלינה הנאשמת על מנהגה הנטען של המאשימה לכוון בכתב אישום אחד את עניינו של התאגיד ושל מנהלו בפועל, גם מקום בו ישנה כפירה מטעמו של האחרון בהיותו מנהל פעיל, או

ביכולתו לייצג את התאגיד בהליך. במיוחד הלינה הנאשמת על קיום בירור כלשהו בשאלת זהותו של מייצג התאגיד, שלא במסגרת שלב ההוכחות. צוין כי הליך בירור כאמור עלול לגרום לפגיעה בהוגנות ההליך נגד הנאשמת.

4. לאור כך ביקשה הנאשמת שהמאשימה תודיע אם לפי בדיקתה החברה עדיין פעילה וסולבנטית וככל שלא, תפרט מה טעם יש בהותרתה כנאשמת ובאיתור מייצג אפשרי עבורה. הנאשמת ביקשה שככל שלא ימצא טעם ראוי לכך, אזי שההליך נגד החברה יוקפא עד איתור מייצג עבורה, או שיתקיים שלב הוכחות נפרד לעניין השאלה אם יש לראות בנאשמת כמייצגת.

5. המאשימה הגישה תגובה. בתגובה צוין כי לפי רישומי מערכת רשויות המס החברה אינה פעילה מיום 31.12.14 אך היא עדיין קיימת ברישומי רשם החברות. ביחס לשאלת חשיבות העמדתו של התאגיד לדין, צוין כי שאלת אחריותו רלוונטית לשאלת אחריותו של נושא המשרה בו, ומכאן החשיבות שבאיתור ההליך נגד השניים. כן צוינה עובדת היותו של התאגיד בעל אחריות משפטית נפרדת, עובדה המצדיקה ואף מחייבת, לשיטת המאשימה, נקיטת הליך נגדו.

6. ביחס לשאלת ייצוג החברה וניהולה, ביקשה המאשימה להפריד בין השניים. ביחס לשאלת הניהול, צוין כי בידיה ראיות לפיהן הנאשמת היא שהייתה מנהלת החברה במועדים הרלוונטיים. ביחס לשאלת הייצוג, ציינה המאשימה כי על אף היות הרישום ברשם החברות דקלרטיבי בלבד, עולה ממנו כי אין לחברה מייצג אחר זולת הנאשמת. עם זאת ציינה המאשימה כי היא אינה עומדת על כך שהנאשמת תודיע שהיא מייצגת את החברה ואין מניעה מבחינתה שההליך יתנהל ללא ייצוג החברה שכן "נגד החברה אין רכיב של מאסר בפועל". לגופה של בקשה סירבה המאשימה למחוק את החברה מכתב האישום או להקפיא את ההליך נגדה וביקשה להמשיך בהליך באופן בו הוגש.

דין והכרעה

7. המחלוקת בין הצדדים אינה טכנית, אלא מהותית. הנאשמת אינה מעוניינת להיחשב כמי שמייצגת את החברה בהליך זה, על מנת שלא תהא "מזוהה" בשל כך עם ניהול החברה. הטעם לכך ברור. כידוע, החוק רואה במנהל התאגיד כאחראי להפרת חובת התאגיד להגיש דוחות ולשלם את המס בגינם. חובה זו קיימת בהתאם לשתי קונסטרוקציות. האחת היא באמצעות הוראות סעיף 119 לחוק המע"מ הקובע כי:

"נעברה עבירה לפי חוק זה או תקנות לפיו בידי חבר-בני-אדם, מואגד או בלתי מואגד, יהיה אשם גם כל מי שבעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, מזכיר, נאמן, בא-כוח, שותף פעיל, חשב, מנהל חשבונות או כל פקיד אחראי אחר, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות החוק".
(ההדגשה שלי - י.ט.)

8. סעיף זה אינו דורש הוכחת אחריות אישית של נושא המשרה, אלא מייחס לו את העבירות שביצע התאגיד, תוך מתן אפשרות לנושא המשרה להוכיח שלא ידע על ביצוע העבירה, או שנקט בכל האמצעים הנאותים להבטיח את קיום הוראות החוק. בפסיקה פורש סעיף זה כקובע אחריות קפידה (ע"פ 4946/07 **עלי מקלדה נ' מדינת ישראל**

((19.2.09)).

9. דרך נוספת היא ייחוס אחריות אישית למנהלו של תאגיד באמצעות סעיף 143 לחוק המע"מ המחיל את סעיף 117 לחוק מס הכנסה על ענייננו (רע"פ 1875/98 **אורן בנגב מתכות בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(4), 529). סעיף 117 לחוק מס הכנסה קובע כי:

"המנהל או כל פקיד ראשי אחר של חבר בני-אדם מואגד יהיה אחראי לעשייתם של כל אותם מעשים ודברים שעשייתם נדרשת על פי פקודה זו בשביל שומת אותו חבר בני-אדם ובשביל תשלום המס".

10. העולה מהאמור הוא שאם יוכח שהנאשמת הייתה מנהלת (בוודאי פעילה) של החברה במועדים בהם הופרה חובה כלשהי של החברה (אם הופרה), עלולה עובדה זו להיות לה לרועץ ולסייע בהרשעתה.

11. לאחר שהובנה הסיבה האמיתית למחלוקת בין הצדדים (שכאמור אינה טכנית כלל ועיקר), נפנה לפתרונה ונראה כי לאמיתו של דבר, אין בין הצדדים מחלוקת, אלא אי הבנה.

12. דומה כי בטעונו הצדדים התערבבו מספר מושגים ובהם מיהו המוסמך לייצג תאגיד העומד לדין. מה בינו לבין מנהל פעיל. וכן מהו ייצוג של תאגיד כלל. לשאלות אלו אתייחס להלן ולאור כך יקום ויעלה הפתרון למחלוקת שבין הצדדים, שכן לידי, אין מדובר כלל במחלוקת.

13. הסעיפים הרלוונטיים לענייננו הם שניים. הראשון הוא סעיף 127 לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982 (להלן - "החסד"פ") הקובע כך:

הואשם תאגיד או חבר בני-אדם, לא ינוהל המשפט אלא בפני אדם המורשה כדין לייצג את התאגיד או חבר בני-האדם; אולם מותר לדון תאגיד או חבר בני-אדם שלא בפני מורשה אם נתקיימו התנאים האמורים בסעיף 128; מורשה כאמור דינו לענין סעיפים 99, 140, 161, 189, ו-192 כדין נאשם, והמצאת מסמך לתאגיד או לחבר בני-אדם - היא המצאה למורשה.

כן רלוונטי לענייננו, סעיף 237 (א) לחסד"פ בעניין המצאת מסמכים הקובע כך:

(א) מסמך שיש להמציאו לאדם לפי חוק זה, המצאתו תהיה באחת מאלה:

(1) במסירה לידי; ובאין למצאו במקום מגוריו או במקום עסקו - לידי בן משפחתו הגר עמו ונראה שמלאו לו שמונה עשרה שנים, ובתאגיד ובחבר בני-אדם - במסירה במשרדו הרשום או לידי אדם המורשה כדין לייצגו;

(2) במשלוח מכתב רשום לפי מענו של האדם, התאגיד או חבר בני האדם,
עם אישור מסירה; בית המשפט רשאי לראות את התאריך שבאישור המסירה
כתאריך ההמצאה.

(...)

14. סעיף 127 לחסד"פ מעגן את זכותו של התאגיד שההליך הפלילי ינוהל בפניו. מדובר בהוראה מקבילה לזו הקבועה בסעיף 126 הדין באדם בשר ודם. היות ולתאגיד אין קיום פיזי, הוא אינו יכול להיות נוכח באולם בית המשפט. לכן, קובע החוק כי ההליך ינוהל בנוכחותו של "אדם המורשה כדין לייצג את התאגיד". הוראה זו באה להבטיח את זכותו של התאגיד להליך הוגן, באמצעות נוכחות באולם בית המשפט של אדם מטעמו. מתכלית זו נגזרת גם התשובה לשאלה מיהו אותו מורשה היכול לייצג את התאגיד בדיוני בית המשפט. התשובה היא שמדובר במי אשר התאגיד החליט להטיל עליו את התפקיד וכי על החלטה זו להתקבל בדרך הקבועה במסמכי התאגיד. כמו כן מדובר במי שהוסמך לייצג את התאגיד בהליך הספציפי ולא על דרך הכלל. ודוק: אין מדובר בהכרח במי שהוא עורך דין, אלא בכל מי שהתאגיד קבע שהוא מוסמך לייצגו בהליך, שכן אין מדובר בייצוג כמובנו בחוק לשכת עורכי הדין. בפסיקה נקבע עוד כי אין לזהות באופן אוטומטי את מנהל התאגיד כמי שמוסמך לייצגו בהליך משפטי זה או אחר ("היות אורגן של נושא משרה בנאשמת, אינו מעמיד, באופן אוטומטי, את חובת הייצוג על כתפיו" (ת.פ. 1789/97 (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' מנצורה** (27.5.01); עפ"א 5850-06-11 **מדינת ישראל נ' פיור ניהול נכסים בע"מ** (16.1.12)).

15. סיכומו של דבר, בהיעדר החלטה חוקית של התאגיד בדבר זהותו של האדם שנקבע שייצגו בהליך פלילי מסוים, אין לראות במנהל התאגיד כמי שמייצג את התאגיד. ממילא, שנדרשת הסכמתו של המייצג לייצוג זה, כך שללא קבלת החלטה חוקית על ידי התאגיד והסכמתו של המייצג, אין לומר שנקבע מייצג כדין. ודוק: תשומת הלב שהרשאה זו (והסכמת המורשה לכך) מטילה על המורשה גם חובות זהירות כלפי התאגיד ואיסור להימצא בניגוד עניינים. כמו כן קיימת אפשרות לפגיעה אישית במורשה במסגרת ההליך וראו למשל האפשרות להוציא צו הבאה נגד המורשה באם לא יתייצב לדיונים (בהתאם לסעיף 99 לחסד"פ המוחל בסעיף 127 הנ"ל על המורשה כאילו היה נאשם). כל אלו מחייבים בדיקה שאכן התקבלה החלטה כדין בדבר זהות המורשה לייצג את התאגיד וכי האחרון הסכים לקבל עליו את התפקיד.

16. לענייננו - ניתן לסכם ולומר כי משלא הוצגה על ידי החברה ראייה לפיה התקבלה החלטה כדין בדבר אדם המורשה לייצגה, הרי שלא קיים מייצג לחברה. בוודאי שאין זו הנאשמת. מסעיף 11 לתגובת המאשימה עולה, כך נדמה, הסכמתה למסקנה זו.

17. לאור מסקנה זו דומה שאין צורך בבקשת הנאשמת להפריד בין הנאשמות, או להקפיא את ההליך נגד החברה. ככל שהנאשמת עומדת על בקשה זו, תגיש בקשה נפרדת בנושא, תוך התייחסות למצב המשפטי כפי שנקבע בהחלטה זו, לפיו הנאשמת אינה מייצגת את החברה ואינה נדרשת גם לעשות כן.

18. שאלה נפרדת היא שאלת האפשרות לנהל את ההליך נגד החברה, אף בהיעדר ייצוג (היינו, שפיטתה למעשה בהיעדרה). ראשית אדגיש כי נראה שחל בלבול מושגי כלשהו בתגובת המאשימה עת ציינה כי ניתן להמשיך בניהול ההליך נגד החברה ללא ייצוג, שכן אין בכוונתה לעתור למאסרה. ברי שאין ממש בטיעון זה. מאסרה של חברה אינו עונש ריאלי עבורה ומובן לכן שאין מדובר בסעיף 127 בייצוג על ידי עורך דין - ייצוג הנדרש עת עותרת המאשימה למאסר בפועל (סעיפים 15א', 15ב' לחסד"פ). השאלה אם ניתן להמשיך בניהול ההליך נגד החברה ללא ייצוג, אם לאו, אינה קשורה לעונש שניתן יהיה להטיל עליה אם תורשע. התשובה לשאלה זו נגזרת בראש ובראשונה מהשאלה אם בוצעה המצאה כדין לחברה. ככל שהתשובה שלילית, ממילא לא ניתן לנהל נגדה כל הליך (ת.פ 54915-09-12 **מדינת ישראל נ' מאהר אבו גבה** (10.12.12)).

19. כפי שצוין לעיל, סעיף, 237 (א) לחסד"פ קובע כי את כתב האישום וההזמנה לדין יש להמציא במסירה לתאגיד "במשרדו הרשום או לידי אדם המורשה כדין לייצגו" או במשלוח דואר "לפי מענו של ...התאגיד" (ראו ת.פ 54915-09-12 **מדינת ישראל נ' מאהר אבו גבה** (10.12.12)). המאשימה טענה כי המציאה את המסמכים הנדרשים לחברה על פי כתובתה. אין זה המקום לדון בשאלה אם מדובר בהמצאה כדין, שכן טרם נדרשתי לכלל סעד או החלטה בנושא. לאור כך, השאלה תידון במועדה, היינו אם תבקש המאשימה להמשיך בהליך נגד החברה בהיעדר ייצוג של מורשה מטעמה.

20. סיכומו של דבר, מובהר כדלקמן:

א. נרשמה הצהרת הנאשמת לפיה אינה מייצגת את החברה ואינה מעוניינת בכך. לא התעלמתי מהצהרת הסנגורית בישיבת יום 20.9.16 לפיה הנאשמת מייצגת את החברה וכי היא המנהלת בפועל. אינני רואה בהצהרה זו כהחלטה כדין של החברה וממילא די בהודעה מאוחרת של הנאשמת על סירובה לשמש מייצגת לחברה כדי שלא לראותה כמייצגת. ביחס למשמעות ההצהרה בדבר היות הנאשמת מנהלת בפועל, אינני קובע דבר והנושא יידון ככל שיתבקש.

ב. עד כה, לא הודיעה החברה על אדם כלשהו שהוסמך לייצגה.

ג. נכון לשלב זה, ההליכים ימשיכו נגד שתי הנאשמות. ככל שיתברר שלא בוצעה המצאה כדין לחברה, יוחלט כיצד יש להמשיך בהליכים נגדה. ככל שיוחלט שקיימת המצאה כדין, תוכל המאשימה לעתור לסעדים ואחיליט בנושא.

ד. הנאשמת רשאית להגיש בקשה כאמור בסעיף 17 בתוך 30 יום.

ה. הדיון הקבוע יתקיים במועדו לשם קביעת מועדי הוכחות.

המזכירות תמציא את ההחלטה לצדדים לרבות לנאשמת מס' 1.

ניתנה היום, י"ז סיוון תשע"ז, 11 יוני 2017, בהעדר הצדדים.